

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_B_PD_2.SADA_34

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2B-PD-2.sada-č.34

Autor: Mgr. Petr Drkal

Datum vytvoření: červen 2013

Název DUM: Ruské revoluce

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

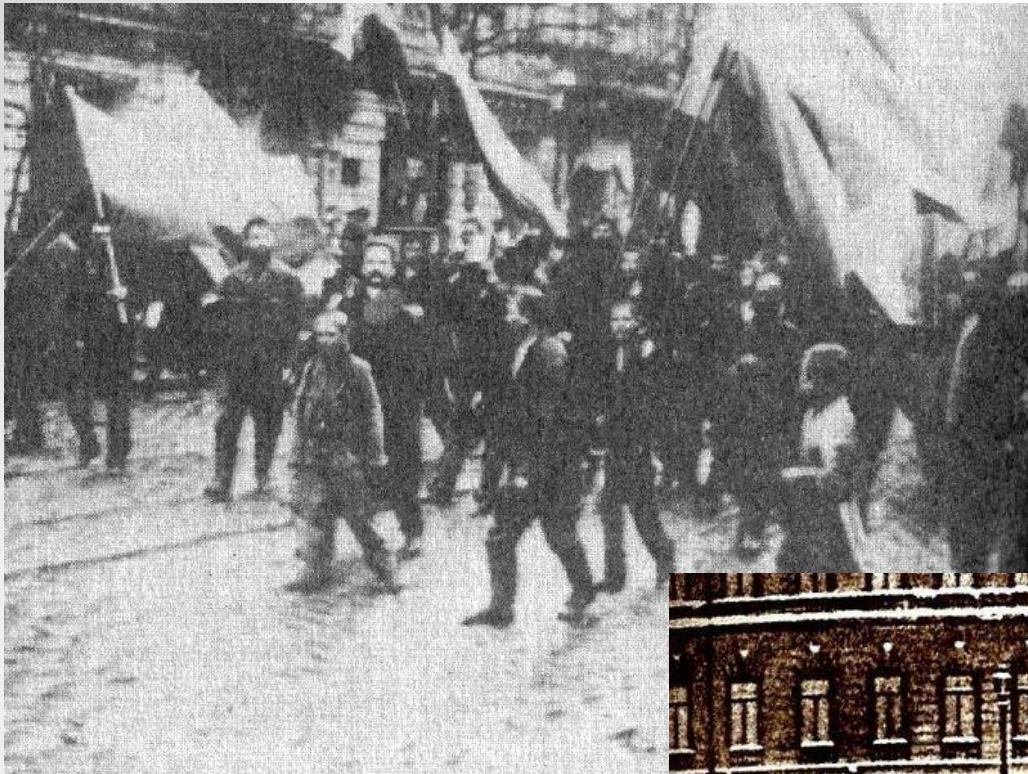
Druh učebního materiálu: prezentace

Klíčová slova: Rusko, revoluce, Mikuláš II., bolševici, Lenin, I. světová válka

Anotace: Žáci v této hodině pracují pod vedením učitele, který má k prezentaci výklad nového učiva. Seznamují se situací v Rusku na začátku 20. století, s hospodářskými a společenskými problémy, které přinesla I. světová válka, důsledky říjnové revoluce. Na konci prezentace odpoví na kontrolní otázky.

Ruské revoluce

- **Vojenská porážka** Ruska ve válce s Japonskem (1904 – 1905) a **špatná hospodářská situace** vedla k první ruské **revoluci**
- 22. ledna 1905 byla v Petrohradě krvavě potlačena dělnická demonstrace = car vydal rozkaz střílet
- Krveprolití vyvolalo další demonstrace, stávky dělníků, rolnické bouře na vesnicích, vzpouru námořníků (křižník Potěmkin) a povstání v Polsku a Lotyšsku
- Car Mikuláš II. ustoupil a vydal 30. října 1905 manifest = povolil **vytvoření parlamentu** (dumy) a některé **občanské svobody**
- Legálně působily **politické strany** = **kadeti** (konstituční demokraté), **eseři** (sociální revolucionáři), **sociální demokraté** = rozdělení na **bolševiky** a **menševiky**
- Přes existenci Dumy měl car i nadále rozsáhlé pravomoci

*Demonstranti v Petrohradu
během krvavé neděle*

Krvavá neděle 1905

- První světová válka zvýšila nespokojenost = neúspěchy na frontě, obrovské ztráty na životech, neschopné velení, kritická situace v hospodářství a zásobování civilního obyvatelstva
- Už od konce r. 1916 docházelo ke stávkám, demonstrace v únoru 1917 (březnu) podpořené vojáky v **Petrohradu** přerostly v revoluci
- **Únorová revoluce** svrhla cara, řízení státu se ujala Prozatímní vláda, byla vyhlášena republika
- Mocenské pravomoci měly také **sověty** = výbory dělnických a vojenských zástupců, většinu v nich měli eseři a menševici, sílil vliv **bolševiků**
- Sověty představovaly konkurenci vládě
- Nespokojenost lidí pokračovala = pomalé změny, vojáci dál museli bojovat ve válce

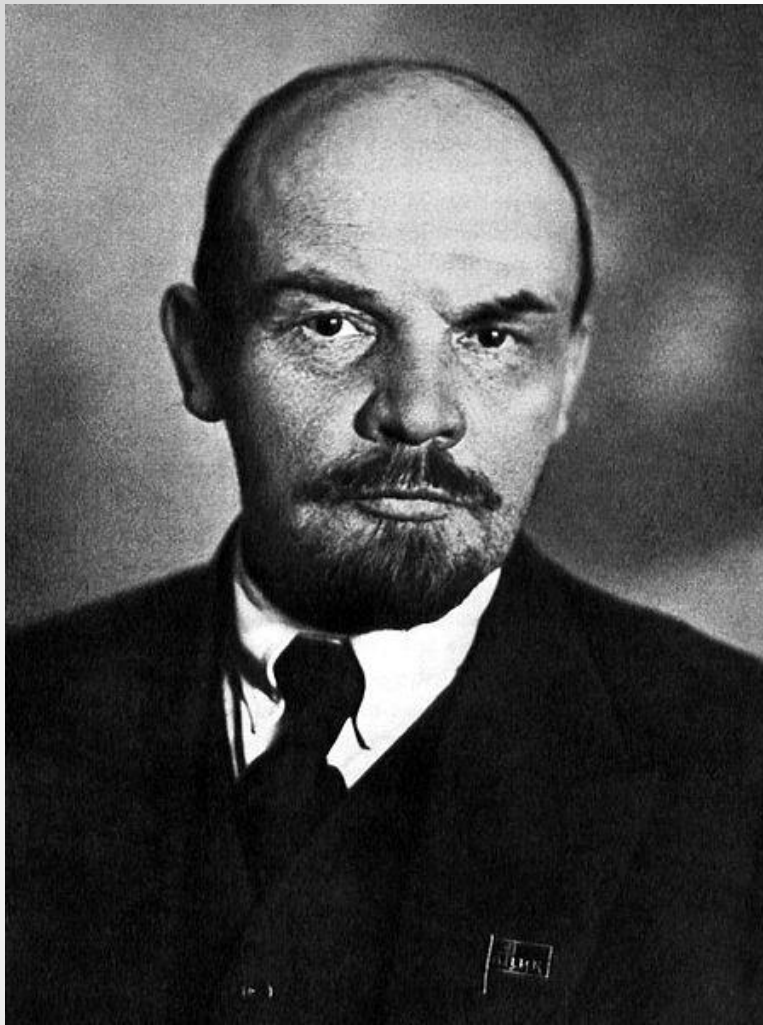

*Únorová revoluce – demonstrace
vojáků a dělníků*

Abdikace cara Mikuláše II.

- V dubnu r. 1917 s pomocí Německa dorazil do Petrohradu **Vladimír Iljič Lenin**
- Převzal vedení bolševiků a začal připravovat svržení vlády a převzetí moci
- Jejich **požadavek** okamžitého **ukončení války** a heslo **všechnu moc sovětům**, jim získaly obrovskou podporu
- **Říjnová revoluce** = 25. října (7. listopadu) zaútočili vojáci na sídlo Prozatímní vlády v **Zimním paláci** v Petrohradě, později se bolševici zmocnili vlády v dalších městech
- Byly vydány **dekrety** o míru, o půdě, o vládě, o právu národů na sebeurčení, ...
- Bolševici nastolili **vládu jedné strany** a tvrdě pronásledovali její odpůrce (popravy), vlna emigrace
- Carská rodina byla postřílena v Jekatěrinburgu
- Zásah zahraničních vojsk proti bolševikům se nezdařil, nejúspěšnější byli **českoslovenští legionáři**

V. I. Lenin

Útok na Zimní palác

Otázky a úkoly:

- 1. Jaká byla hospodářská situace v Rusku, co jí způsobovalo?**
- 2. Jakým způsobem vládl car?**
- 3. Co přinesla obyvatelům Ruska I. světová válka a proč?**
- 4. Kdo to byli bolševici?**
- 5. Srovnejte únorovou a říjnovou revoluci?**
- 6. Jaké byly důsledky říjnové revoluce?**

Literatura:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 8 pro ZŠ a VG UČ*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4

Obrázky:

Revoluce 1905. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rasstrel_rabochoego_shestviya3.jpg?uselang=cs

Krvavá neděle. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Rusk%C3%A1_revoluce_\(1905\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Rusk%C3%A1_revoluce_(1905))

Demonstrace vojáků. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Soldiers_demonstration.February_1917.jpg?uselang=cs

Demonstrace dělníků. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%94%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F_%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86_%D0%9F%D1%83%D1%82%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B0_%D0%B2_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%8B%D0%B9_%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C_%D0%A4%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B9_%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D1%86%D0%B8%D0%B8_1917.jpg?uselang=cs

Abdikace Mikuláše II. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%9E%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%8F_II.jpg?uselang=cs

Zimní palác. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Stormningen_av_vinterpalatset.jpg

Lenin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-06-08]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lenin.jpg?uselang=cs>